

ПЕДАГОГІЧНА ЕСТЕТИКА ТА ЕТИКА

УДК 378.4:398:37(477)

*Мирослава Вовк,
м. Київ*

СТАНОВЛЕННЯ ЛЬВІВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТСЬКОГО ФОЛЬКЛОРИСТИЧНОГО ОСЕРЕДКУ В ПЕРШІ ДЕСЯТИЛІТТЯ ХХ СТ.

У статті охарактеризовано здобутки викладачів Львівського університету в розвитку теорії та практики вивчення фольклористики, у становленні львівського фольклористичного осередку в перші десятиліття ХХ ст. Досягнення викладачів зумовили утвердження професійних засад теорії та практики української фольклористики, наукових і освітніх традицій львівського фольклористичного університетського осередку, які розвиваються завдяки науковій, експедиційній, збиральницькій, педагогічній роботі викладачів сучасної кафедри фольклористики імені Філарета Колесси Львівського національного університету імені Івана Франка.

Ключові слова: *українська фольклористика, Львівський університет, кафедра фольклору та етнографії, кафедра фольклористики імені Філарета Колесси.*

Постановка проблеми. Упродовж перших десятиліть ХХ ст. в українській освіті й науці кристалізувались фундаментальні засади вивчення, дослідження, інтерпретації фольклорних текстів, що підтверджує послідовне використання в науковій та освітній практиці теоретично обґрунтованих понять: фольклор / етнографія, фольклористика, фольклор / усна народна творчість / народна словесність тощо. В означений період було відкрито перші професійні інституції, у діяльності яких спостерігалась тенденція централізації фольклористичної наукової думки, збиральницької роботи, видання фундаментальних наукових праць, навчальних посібників, підручників з фольклористики, періодичних часописів. Науковці, викладачі університетів були зорієнтовані на аналіз і творче використання зарубіжного досвіду вивчення фольклору, популяризацію здобутків вітчизняної фольклористики, етнології, етнографії, упровадження в універси-

тетську підготовку фольклористичних та етнографічних курсів і спецкурсів. Ці досягнення були спродуковані знаковими в історії фольклористики особистостями – педагогами, викладачами класичних університетів, яких характеризувала дієва національно свідомо та толерантна щодо інших етносів позиція, аксіологічна спрямованість фольклористичної (наукової і педагогічної) діяльності, застосування міждисциплінарного підходу до дослідження фольклору (у контексті антропології, музикознавства, психології, літературознавства тощо). В умовах класичних університетів формувалась еліта професійних педагогів-фольклористів, етнографів, чий науковий доробок, професійний досвід, педагогічна майстерність на основі традицій вивчення народної словесності зумовили розвиток української фольклористики як унікальної науково-освітньої галузі.

Аналіз досліджень і публікацій. Розвиток української фольклористики на культурологічних, полікультурних, аксіологічних засадах пов'язаний передусім із Львівським університетом, із діяльністю першої кафедри фольклору та етнографії, викладачів-літературознавців, які опосередковано досліджували фольклорний досвід українців і слов'янських, європейських етносів. Окремі результати наукової, видавничої, збиральницької, навчально-методичної діяльності викладачів Львівського університету перших десятиліть ХХ ст. аналізували І. Березовський, Я. Гарасим, М. Гнатюк, С. Грица, Л. Кияновська, Г. Сокіл, Р. Гарнавський та ін. Зважаючи на фрагментарний характер аналізу фольклористичної спадщини, наукової і педагогічної діяльності львівських викладачів-фольклористів, **метою статті** є аналіз здобутків викладачів Львівського університету в розвитку теорії та практики вивчення фольклористики, у становлення львівського фольклористичного осередку перших десятиліть ХХ ст.

Виклад основного матеріалу. Передумови заснування першої кафедри фольклору та етнографії (1939 – 1947) були закладені впродовж другої половини ХІХ ст. викладачами Університету Яна Казимира. Зокрема, перший завідувач кафедри руської (української) словесності Яків Федорович Головацький (1814 – 1888), лінгвіст, етнограф, поет, священник, співзасновник

об'єднання «Руська трійця», обґрунтував нову для середини XIX ст. ідею вивчення народної словесності: усна народна творчість, народний побут є основою пізнання власного народу, його менталітету, його місця у світовому контексті, що й визначило напрями розвою «руської словесності». З ім'ям доктора філософії, професора «руської» мови і літератури, засновника товариства «Просвіта», голови філологічної секції Наукового товариства імені Тараса Шевченка, декана філософського факультету, завідувача кафедри української (руської) словесності Університету Яна Казимира (1867–1894) Омеляна Михайловича Огоновського (1833–1894) пов'язаний новий етап вивчення народної словесності, що відзначався історико-хронологічним підходом до вивчення українського літературного процесу, обґрунтуванням методологічних засад викладання лінгвістичних і літературознавчих курсів народною, розмовною мовою. О. Огоновський розвинув ідею Я. Головацького про те, що історія української літератури – історія «самостійної словесності, що має своїм основним рушієм внутрішні причини саморозвитку» (М. Гнатюк [1, с. 58]). О. Огоновський у межах авторського філологічного семінару спрямовував майбутніх філологів до українознавчих, фольклористичних досліджень, зокрема, був наставником майбутнього відомого фольклориста, етномузиколога, засновника першої кафедри фольклору та етнографії Ф. Колесси.

Таким чином, наприкінці XIX – на початку XX ст. сформувались наукові засади та традиції освітньої практики вивчення фольклору, що зумовило процеси інституалізації та професіоналізації у фольклористичній галузі в перші десятиліття XX ст. Означені процеси були спродуковані знаковими постатями в історії розвитку фольклористики, засновниками львівського фольклористичного осередку.

В історію становлення української освіти, розвитку українознавчої думки Олександр Михайлович Колесса (1867–1945) увійшов як талановитий громадський діяч, освітянин-реформатор. Його постать є знаковою у процесі виховання і навчання молоді на українознавчих засадах, у кристалізації фундаментальних традицій освіти в Україні і за кордоном. Учень О. Огоновсь-

кого, О. Колесса закінчив Університет Яна Казимира, у якому пізніше впродовж 1895 – 1899 рр. обіймав посаду завідувача кафедри руської (української) словесності. Очолюючи дипломатичну місію ЗУНР у Римі, перебуваючи на посаді депутата австрійського парламенту, О. Колесса сприяв становленню освіти Галичини на українознавчій основі: був одним із ініціаторів заснування українських шкіл у Празі, брав участь у відкритті Кам'янець-Подільського університету. З 1921 р. до кінця життя О. Колесса проживав і працював у Празі: впродовж 1923 – 1939 рр. був професором Карлового університету, став одним із засновників Українського Вільного університету, його кількаразовим ректором [7].

Наукові розвідки фольклористичного та етнографічного спрямування О. Колесси («Українські народні пісні в поезіях Богдана Залеського» (1892), «Люнарно-астральний методологічний сюжет у старинній українській колядці» (1930), «Головні напрями й методи в розслідах українського фольклору» (1927)) засвідчують застосування історико-порівняльного методологічного інструментарію, що утверджувався в українському літературознавстві й фольклористиці наприкінці ХІХ – на початку ХХ ст. Ці спроби репрезентують спрямованість педагога-науковця до систематизації досягнень фольклористичної думки в Україні, особливу увагу до текстологічного аналізу творів народної словесності. Означена проблематика у стимулюванні науково-дослідницької роботи студентської молоді, якою опікувався О. Колесса, становила базову основу їх професійного самовдосконалення.

Фольклорист, етнограф, музикознавець, літературознавець, композитор, дійсний член Наукового товариства імені Тараса Шевченка, ВУАН Колесса Філарет Михайлович (1871 – 1947) навчався у Віденському університеті, де здобував знання з музичних дисциплін у видатного австрійського композитора і органіста А. Брукнера, закінчив філософський факультет Університету Яна Казимира, був членом співацького товариства «Львівський Боян». У Львівському університеті він, на переконання С. Грици, «тяжів до тієї передової молоді, ідейним натхненником якої був І. Франко. В особі письменника він знайшов підтримку в своїх

починаннях на ниві фольклористики (у 1890 р. в журналі «Народ» І. Франко опублікував першу фольклорну розвідку Ф. Колесси «Людові вірування на Підгір'ю в селі Ходовичах») [2, с. 13]).

Педагогічна діяльність Ф. Колесси була пов'язана з гімназіями у Львові, Стрию, Самборі. У 1918 р. учений захистив дисертацію у Віденському університеті й отримав вчене звання доктора філології. З 1939 р. він обіймав посаду завідувача першої кафедри фольклору та етнографії (після його смерті у 1947 р. кафедра припинила своє існування, була відроджена у 1990 р.). З 1940 р. він був керівником львівського філіалу Інституту фольклору АН УРСР, директором музею етнографії у Львові. Цілісно його значення для розвитку української фольклористики – академічної та університетської – визначено сучасниками так: «Ф. Колесса сказав нове слово ... саме завдяки рідкісному поєднанню в його особі етнографа, музикознавця і філолога» [4, с. 23].

З постаттю Ф. Колесси пов'язаний прогресивний поступ української фольклористики в науково-освітньому середовищі, що засвідчило певне «визрівання» власне вітчизняного фольклористичного досвіду, накопиченого впродовж ХІХ ст. завдяки зусиллям педагогів, учених-фольклористів. Ф. Колесса є автором двох навчально-методичних видань, в основу яких покладено культурологічний, контекстний підходи до аналізу народної словесності, що відповідно сприяло формуванню дослідницької культури, текстологічних умінь майбутніх фахівців («Огляд українсько-руської народної поезії» (1905) та «Українська усна словесність» (1938)). Остання праця Ф. Колесси є фундаментальною фольклористичною розвідкою, якою послуговуються педагоги в сучасній університетській практиці, адже у ній комплексно обґрунтовано методологічні засади фольклору та фольклористики, висвітлено найвагоміші результати з історії фольклористики, зафіксовано першоджерельний матеріал за фольклорними жанрами.

В основу викладання курсу фольклору у Львівському університеті у 1930 – 1940-х рр. було покладено антропологічний, культурологічний, контекстний підходи до вивчення фольклорного досвіду. Цьому сприяла науково-дослідницька діяльність

Ф. Колесси, його педагогічна майстерність. Необхідно зауважити, що він один із перших визначив сутність базового поняття «фольклор», теоретично розмежував дефініції наук «фольклористика» та «етнографія», окреслив інтерферентні зв'язки фольклористики з іншими науками, визначив методологічний інструментарій аналізу фольклору (зокрема, порівняльні методи дослідження), а також сприяв інтердисциплінарному розмежуванню напрямів фольклористики (етномузикологія, теоретична фольклористика, текстологія тощо).

Однорудцем Ф. Колесси був викладач кафедри фольклору та етнографії Львівського університету Скорик Михайло Михайлович (1895 – 1981) – доктор філософії Віденського (1923) і Краківського (1924) університетів. Він закінчив докторат Віденського університету, 11 років працював у етнографічному музеї «Бойківщина» в Самборі (1928 – 1939). Б. Фільц доводить, що педагогічна робота була найважливішим напрямом його діяльності, справою всього життя: «Був викладачем української приватної жіночої семінарії в Самборі, директором самбірської української гімназії «Рідна школа», за радянських часів – середньої школи №1, викладав у I українській гімназії Львова історію та географію» [8, с. 67]. На запрошення Ф. Колесси М. Скорик працював штатним співробітником львівського відділу фольклору та етнографії при Інституті фольклору АН УРСР. Після смерті завідувача (березень 1947 р.) був призначений М. Рильським на посаду виконувача обов'язки керівника відділу у Львові, однак вже у жовтні 1947 р. родина Скориків була вивезена у Сибір (до 1957 р.), де «відомий історик продавав квитки у міській лазні» [8, с. 68].

Фольклористично-етнографічна діяльність М. Скорика включала науково-збиральницький та педагогічний напрями, які синтезувались завдяки одночасній роботі на кафедрі фольклору і етнографії у Львівському університеті та львівському філіалі Інституту фольклору АН УРСР. І. Коваль-Фучило на основі архівних джерел наводить відомості про те, що співробітники львівського відділу фольклору та етнографії намагались повноцінно працювати в умовах заідеологізованих наказів, розпоряджень радянської влади, вказівок центрального відомства (Инсти-

туту фольклору АН УРСР) з метою збереження власного життя, можливості працювати над студіюванням фольклору [3, с. 12-13]. Про це свідчить праця М. Скорика «Слідами рейдів двічі героя Радянського Союзу генерала Ковпака» (1946) та ін. Найвідоміші праці ученого – «Архів фольклорних записів акад. Д. Яворницького (1940 – 1945), «Бойківщина» (1944 – 1947), рукописи праць «Семен Палій – білоцерківський полковник» (1947), «Матеріали до генезису народного орнаменту» (1946) та ін. Їхня проблематика засвідчує: вчений-ерудит, педагог-практик обстоював ідею контекстного дослідження фольклору у зв'язку з етнографічним матеріалом, з історичними процесами на основі вивчення регіональної специфіки. На жаль, фольклористична діяльність М. Скорика в науковому та педагогічному напрямках недостатньо реалізувалась через ідеологічні тиски.

Учнем М. Скорика став його син – Мирослав Скорик, у майбутньому викладач Київського державної консерваторії імені П. Чайковського, професор Львівської консерваторії, член Спілки композиторів України, керівник камерного оркестру Вищого музичного інституту імені М. Лисенка, всесвітньо відомий композитор, який працює в неофольклорному напрямі.

В історію становлення фольклористики як науково-освітньої галузі Адам-Роберт Альфредович Фішер (1889 – 1943) увійшов як доктор філології, професор етнології, член Наукового товариства у Львові, Наукового товариства у Варшаві, член багатьох слов'янських академій. Будучи студентом філософського факультету Львівського університету, А. Фішер мав можливість відвідувати «етнографічний консерваторіум – практичні заняття, присвячені джерелам із етнографії поляків, які проводив завідувач тодішньої кафедри етнології С. Цішевський» [6, с. 40]. Кілька років молодий дослідник стажувався у Відні, Празі, Будапешті, Римі, навчався за спеціальністю «етнологія та етнографія» на філософському факультеті Берлінського університету. На період його професійного становлення припадає написання фольклористичних праць: про фольклорні та народні вірування («Народний пісенник Порембовича», «Мотив відквітаючої зірки», «Казка про Кракуса», «Байка про обдерту козу», «Польські народні виста-

ви)), про обрядовість поляків (монографія «Поховальні звичаї польського народу» (1921)) тощо.

А. Фішер був затверджений на посаді доцента кафедри антропології та етнології (з 1924 р. – екстраординарного професора, завідувача кафедри етнології зі спеціальним оглядом етнографії польських земель та Етнологічного інституту при цій кафедрі). Упродовж 1920 – 1930-х рр. педагог викладав ряд етнологічно-етнографічних та фольклористичних курсів і спецкурсів, змістовим компонентом яких був фольклорний досвід європейських, слов'янських, народів: «Культура польського народу на тлі культури східних народів», «Казки польського народу», «Слов'янська демонологія», «Календарні звичаї польського народу», «Етнографія західних і південних слов'ян», «Етнографія Болгарії», «Етнографія Помор'я» та ін. [6, с. 44]. Викладач розробив кілька навчально-методичних праць, серед яких відзначимо «Нарис етнографії Південно-Східної Польщі», який вмщував розділ про етнографічну специфіку українського етносу, його окремих етнічних груп.

Одним із важливих досягнень А. Фішера є налагодження наукових контактів із етнологами, народознавцями Австрії, Італії, Німеччини, Румунії, Франції тощо. У змісті джерелознавчих, фольклорно-етнографічних праць А. Фішера прослідковується утвердження полікультурного підходу до дослідження, аналізу фольклору слов'янських народів. Його реалізація відбувалась у процесі викладання фольклористичних та етнографічних дисциплін. Це не могло не позначитись на професійному зростанні майбутніх філологів та істориків, на формуванні в них дослідницьких умінь у напрямі зіставлення фольклорних творів, етнографічної специфіки різних слов'янських етносів.

Р. Гарнавський на основі архівних джерел констатував, що з жовтня 1939 р. А. Фішер повинен був викладати курси «Головні етнологічні питання на просторі Європи», «Етнографія давніх прусів» і практичні заняття з етнографії Польщі; керувати етнологічним семінаром [6, с. 48]. Водночас із причини реорганізації Університету Яна Казимира у Львівський національний університет імені Івана Франка (і відкриття як окремих інститу-

цій історичного і філологічного факультетів) була створена перша кафедра фольклору та етнографії на чолі з Ф. Колесою. А. Фішера було затверджено на посаду професора цієї кафедри.

В історії становлення фольклористики в університетських умовах А. Фішер – один із перших науковців-практиків, який комплексно досліджував фольклор європейських народів і ретранслював власні наукові здобутки у професійну підготовку майбутніх філологів, істориків. Не позбавлені ідеологічного польського впливу, його наукові праці, зміст лекційних матеріалів засвідчують застосування методологічного інструментарію європейських етнографічних та фольклористичних шкіл, що передбачало впровадження порівняльно-зіставних прийомів дослідження фольклору в контекстному вимірі, у зв'язку з антропологічними, етнографічними та етнологічними особливостями слов'янських, європейських народів.

Серед відомих філологів, які шляхом копіткого дослідницького пошуку розвивали напрями української фольклористики, розширювали межі проблематики фольклористичних, літературознавчих, мовознавчих досліджень, вирізняється постать Михайла Степановича Возняка (1881 – 1954). Із 1939 р. він обіймав посаду професора, а впродовж 1944 – 1954 рр. – завідувача кафедри української літератури Львівського університету. Зміст його фундаментальної праці «Історія української літератури» (1920 – 1924), на думку О. Шутак, підтверджує, що педагог-науковець розвивав «теорію І. Франка та інших учених про паралельне існування впродовж тисячоліть двох форм словесності – усної та писемної, про взаємодію фольклору і літератури» [9, с. 4], відповідно він вважав, що з міфології беруть початок пісні, перекази, народні казки та ін. М. Возняк ґрунтовно досліджував проблему фольклоризму літератури, активною була його діяльність у напрямі аналізу старих рукописів із записами творів української народної словесності (зокрема, він знайшов та інтерпретував збірник українських пісень і дум Кондрацького кінця XVII ст.). Результати наукової рефлексії у галузі фольклористики М. Возняка мали вплив на оновлення змісту філологічних дисциплін, на спрямованість дослідницької

діяльності студентської молоді, що сприяло формуванню наукової культури майбутніх літературознавців і фольклористів, учителів-філологів, їхньої мотивації збирати, інтерпретувати, систематизувати фольклорні тексти.

Утвердженню текстологічного напрямку в українській фольклористиці сприяла професійна діяльність професора, завідувача кафедри слов'янської філології (1944 – 1950) Львівського університету Іларіона Семеновича Свенціцького (1876 – 1956). Отримавши вищу освіту на фізико-математичному факультеті Львівського університету, він був вільним слухачем історико-філологічного факультету Петербурзького університету та Археологічного інституту, певний час поглиблював філологічні знання у Віденському університеті. Згідно з висновками Г. Сокіл, «найбільшу частину свого життя (1905 – 1952) І. Свенціцький віддав музейній справі, перебуваючи на посаді директора Національного музею у Львові, львівського відділення Інституту мовознавства» [5, с. 381]. У фольклористичній галузі його внесок полягає в підготовці циклу колядок і щедрівок одного бойківського села, до інтерпретації яких був застосований текстологічний аналіз. Г. Сокіл зауважила, що «для польового обстеження він взяв архаїчні пласти – колядки, щедрівки, замовляння, що відтворюють як язичницьке, так і християнське світобачення і світорозуміння» [5, с. 384]. Майбутніх філологів І. Свенціцький орієнтував на ґрунтовну інтерпретацію фольклорних текстів, що, звичайно, сприяло формуванню їх інтерпретаційно-дослідницьких умінь.

Висновки. Отже, у перші десятиліття ХХ ст. у Львівському університеті сформувалась плеяда педагогів-фольклористів, етнографів-професіоналів, аксіологічно спрямована наукова і педагогічна діяльність яких зумовила утвердження професійних засад української фольклористики. Львівські викладачі створили першу кафедру фольклору та етнографії (Ф. Колесса), діяльність якої спрямовувалась на дослідження фольклорного досвіду українського, слов'янських, європейських народів у контексті аксіологічного, культурологічного, полікультурного підходів. Значними досягненнями викладачів було дослідження фольклору європейських народів крізь призму антропологічних студій,

вивчення регіональної специфіки фольклорної традиції у зв'язках з історичними процесами, локально-етнографічною естетикою, текстологічна інтерпретація фольклорних текстів, обґрунтування методологічних засад етномузикознавства як провідного напрямку української фольклористики, порівняльно-зіставний аналіз фольклору європейських, слов'янських народів, його естетичного, жанрологічного, стилістичного вимірів крізь призму полікультурного підходів. Ці та інші досягнення викладачів Львівського університету в перші десятиліття ХХ ст. зумовили утвердження професійних засад теорії та практики української фольклористики, наукових і освітніх традицій львівського фольклористичного університетського осередку, які розвиваються завдяки науковій, експедиційній, збиральницькій, педагогічній роботі викладачів сучасної кафедри фольклористики імені Філарета Колесси Львівського національного університету імені Івана Франка.

Перспективою подальших досліджень має бути аналіз діяльності викладачів Львівського університету в контексті становлення системи фольклористичної підготовки майбутніх учителів-філологів, фольклористів.

Список використаної літератури

1. Гнатюк М. Літературознавчі концепції в Україні другої половини ХІХ – початку ХХ сторіччя / Михайло Іванович Гнатюк. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2002. – 207 с.
2. Грица С. Й. Філарет Михайлович Колесса [1871 – 1947. Композитор] / Софія Йосипівна Грица. – К. : Держ. вид-во образотворчого мистецтва і музичної л-ри УРСР, 1962. – 112 с.
3. Колесса Ф. М. Основа української етнографії й фольклористики на Західних областях УРСР: листування Ф. Колесси й М. Азадовського / [упоряд., підготовка тексту, передмова, коментарі, додатки, покажчик І. Коваль-Фучило]. – К. : Логос, 2011. – 239 с.
4. Родина Колессів у духовному та культурному житті України кінця ХІХ – ХХ століття (з нагоди 130-річчя від дня народж. академіка Філарета Колесси та 100-річчя від дня народж. академіка Миколи Колесси): зб. наук. пр. та матеріалів. – Вип. 5. – Львів, 2005. – 475 с. – (Серія «Українська філологія: школи, постаті, проблеми).
5. Сокіл Г. Українська фольклористика в Галичині кінця ХІХ – першої третини ХХ століття: історико-теоретичний дискурс : [монографія] / Ганна Сокіл. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 588 с.

6. Тарнавський Р. Пам'яті Адама Фішера. Життєпис професора етнології Львівського університету / Роман Тарнавський // Народна творчість та етнологія. – 2013. – №5. – С. 40-53.
7. Українці у світі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrainians-world.org.ua/ukr/peoples/293091aab71b30f6>. – Загол. з екрану. – Мова укр.
8. Фільц Б. Мирослав Скорик – нащадок старовинного галицького роду Савчинських / Богдана Фільц // Наук. вісник Нац. музичної академії України імені П. І. Чайковського : зб. наук. пр. – К., 2000. – Вип. 10: Мирослав Скорик: матеріали, присвяч. 60-річчю від дня народж. М. М. Скорика. – С. 57-68.
9. Шутак О. С. Фольклористична думка в Галичині 20-30-х рр. ХХ ст. (К. Сосенко, Ф. Колесса, І. Свенціцький) : автореф. дис. ... канд. філол. наук; 10.01.07 «Фольклористика» / Олеся Степанівна Шутак ; Львівський нац. ун-т імені Івана Франка. – Львів, 2003. – 20 с.

Мирослава Вовк

СТАНОВЛЕНИЕ ЛЬВОВСКОЙ ФОЛЬКЛОРИСТИЧЕСКОЙ УНИВЕРСИТЕТСКОЙ ЯЧЕЙКИ В ПЕРВЫЕ ДЕСЯТИЛЕТИЯ ХХ В.

В статье проанализированы достижения преподавателей Львовского университета в развитии теории и практики изучения фольклористики, в становлении львовской фольклористической ячейки в первые десятилетия ХХ в. Достижения преподавателей обусловило утверждение профессиональных основ теории и практики украинской фольклористики, научных и образовательных традиций львовской университетской фольклористической ячейки, которые развиваются благодаря научной, экспедиционной, педагогической работе преподавателей современной кафедры фольклористики имени Филарета Колессы Львовского национального университета имени Ивана Франка.

Ключевые слова: украинская фольклористика, Львовский университет, кафедра фольклора и этнографии, кафедра фольклористики имени Филарета Колессы.

Myroslava Vovk

BEGINNING OF LVIV UNIVERSITY FOLKLORE CENTRE IN THE FIRST DECADES OF THE XXth CENTURY

The achievements of Lviv University teachers in developing theory and practice of studying folklore, in the beginning of Lviv folklore centre in the early decades of the twentieth century are analyzed in this article. The University's formation of the folklore and literature teachers' galaxy, axiologically directed at the scientific and pedagogical activity, which led to the establishment of professional principles of the Ukrainian folklore, is generalized. Lviv teachers created the first department of Ethnography and Folklore, its activity was directed to the study of the folk experiences of Ukrainian, Slavic, European nations in the context of axiological, cultural, multicultural approaches. The study of European nations' folklore in the light of anthropological studies, the study of regional specificity folk tradition in connection with historical processes, local-ethnographic aesthetics, textual interpretation of folklore texts, study of ethnomusicology's methodological principles as a leading trend

of the Ukrainian folklore, comparative analysis of comparable European and Slavic folklore, its aesthetic, genre, stylistic dimensions through the prism of multicultural approach were the most significant achievements of teachers. These and other achievements of Lviv University teachers in the early decades of the twentieth century resulted in establishing the main professional principles of Ukrainian folklore's theory and practice, scientific and educational traditions of Lviv university folklore centre which are constantly developing through scientific dispatching, gathering, pedagogical work of teachers of the modern folklore department named after Filaret Kolessi in Lviv National Ivan Franko University.

Keywords: Ukrainian folklore, Lviv University, the department of Ethnography and Folklore, the department of Folklore named after Filaret Kolessi.

References

1. Hnatiuk, M. (2002) *Literaturoznavchi kontseptsii v Ukraini druhoi polovyny XIX – pochatku XX storichchia* [Literary criticism concept in Ukraine in the second half of XIX - early XX century], L'viv, LNU imeni Ivana Franka, 207 p. (in Ukrainian)
2. Hrytsa, S. J. (1962) *Filaret Mykhajlovych Kolessa (1871 – 1947. Kompozytor)* [Filaret M. Kolessa (1871 – 1947. Composer)], Kiev, Derzh. vyd-vo obrazotvorchoho mystetstva i muzychnoi literatury URSR, 112 p. (in Ukrainian).
3. Kolessa, F. M. (2011) *Obnova ukrains'koi etnografii j fol'klorystyky na Zakhidnykh oblastiakh URSR: lystuvannia F. Kolessy j M. Azadovskoho* [The renewal of Ukrainian ethnography and folklore in the Western regions of the USSR: correspondence of Kolessa F. and M. Azadovskoho (Eds. I. Koval'-Fuchylo)], Kiev, Lohos, 239 p. (in Ukrainian).
4. *Rodyna Kolessiv u dukhovnomu ta kul'turnomu zhytti Ukrainy kintsia XIX – XX stolittia (z nahody 130-richchia vid dnia narodzh. akademika Filareta Kolessy ta 100-richchia vid dnia narodzh. akademika Mykoly Kolessy)* (2005) [The Kolessa family and spiritual and cultural life of Ukraine late XIX - XX century (on the occasion of the 130th Birthday anniversary of Academician Filaret Kolessa and the 100th Birthday Anniversary of Academician Nikolai Kolessa)], Vol. 5, L'viv, 475 p. (in Ukrainian).
5. Sokil, H. (2011) *Ukrains'ka fol'klorystyka v Halychyni kintsia XIX – pershoi tretyny XX stolittia: istoriko-teoretychnyj dyskurs* [Ukrainian folklore in Galicia late XIX - the first third of the XX century: historical and theoretical discourse], L'viv, LNU imeni Ivana Franka, 588 p. (in Ukrainian).
6. Tarnavskij R. (2013) *Pam'iaty Adama Fishera. Zhyttiepys profesora etnologii L'vivs'koho universytetu* [In Memory of Adam Fischer. Biography of Ethnology Professor of Lviv University]. In: *Narodna tvorchist' ta etnologiiia [Folk art and ethnology]*, 5, pp. 40-53 (in Ukrainian).
7. *Ukrainci u sviti* [Ukrainians in the world] from: <http://www.ukrainians-world.org.ua/ukr/peoples/293091aab71b30f6>
8. Fil'ts, B. (2000) Myroslav Skoryk – naschadok starovynnoho halyts'koho rodu Savchyns'kykh [Miroslav Skorik - a descendant of the ancient Galician bloodline Savchinsky]. In: *Nauk. visnyk Nats. muzychnoi akademii Ukrainy imeni P. I. Chajkovs'koho* [Scientific Bulletin of National Music Academy of Ukraine named after P. Tchaikovsky], 10, Kiev, pp. 57-68 (in Ukrainian).

9. Shutak, O. S. (2003) *Fol'klorystychna dumka v Halychyni 20-30-kh rr. XX st. (K. Sosenko, F. Kolessa, I. Svetsits'kyj)*. Avtoref. diss. kand. filol. nauk [Folklore thought in Galicia 20-30-ies of the XX century (K. Sosenko, F. Kolessa, I. Svetsitskyy). Doctoral thesis synopsis], L'viv, 20 p. (in Ukrainian).

Одержано 30.04.2015 р.